

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Reflexe zkušeností se školou u chlapců z diagnostického ústavu pro mládež
Autorka práce: Bc. Anna Mašková

Diplomovou práci Anny Maškové lze považovat za smělý příspěvek k širší problematice problémového chování v adolescenci. Pro diplomovou práci považuji tematické vymezení za velmi aktuální a potřebné. V současné době není v kontextu pedagogicko-psychologického poradenství věnována této skupině studentů větší empirická pozornost, respektive mnohé studie reflektují spíše negativistické koreláty této skupiny adolescentů, nikoliv hlubší sondy do prožívání a hodnocení této důležité životní etapy samotnými aktéry. Přitom je to právě oblast školního prostředí, která může být pro adolescenty v ústavní výchově významným stimulem změn v jejich rizikovém chování i osobnostním znání.

Výslednou práci autorky považuji za inspirativní, vytyčené cíle byly jednoznačně naplněny. Text práce je tradičně rozdělen na teoretickou a praktickou část, obě jsou rozsahem vyvážené. Teoreticko-analytická část obsahuje celkem tři kapitoly, každá má své opodstatnění a logickou návaznost. Těžiště spatřuji v kapitole Rizikové chování a škola, která ilustruje, že jde o originální, vyspělou analyticko-teoretickou práci. Studentka se opírá o celkem rozsáhlý bibliografický aparát, i zahraniční, což dokazuje hlubší orientaci a zaujetí autorky problematikou. Jednotlivé kapitoly na sebe plynule navazují, působí uceleně. Autorka se také na několika místech pokouší o kritický postoj k teoretickým koncepcím, vyjadřuje své vlastní postoje, nejedná se tedy o pouze kompilační text. Celkově považuji teoretickou část za velmi kvalitně pojatou, propracovanou, čtenářsky přívětivou.

Anna si vybrala kvalitativní výzkumný design, což lépe odpovídá cílům práce i rozsahu výzkumného vzorku (celkem 5 studentů a jeden pilotní). Studentka formuluje 4 výzkumné otázky, jejím cílem je proniknout do osobních zkušeností mladistvých klientů diagnostického ústavu se školou. Otázky jsou formulovány adekvátně, resp. zvolenými metodologickými nástroji lze očekávat obsahově výstižné odpovědi. K metodologické pasáži mám drobné výhrady k preciznějšímu popsání metody sběru dat (kap. 5.3), kde je pouze uvedeno, že šlo o rozhovor. Chybí mi zde bližší odůvodnění volby tohoto nástroje i jeho popis, např. odkázáním do přílohy, apod.

V empirické části studentka předvedla orientaci v kvalitativním metodologickém zázemí a rovněž vysokou míru úrovně prezentace i interpretace dat. Interpretační postupy nepůsobí "očekávatelně", naopak, je zde evidentní, že studentka pracovala s daty i v rámci

sekundární analýzy a jednotlivé prezentované kategorie v rámci zakotvené teorie jsou nasyceny, vytěženy přesvědčivým způsobem.

Jediné, co bych ocenila, by bylo přehlednější vstupní představení výzkumného vzorku, např. ve formě tabulky se základními daty. Zde bych si mohla udělat představu o "studijní historii" i současnosti jednotlivých chlapců.

Část diskuze a závěr pak potvrzuje, že jde o kvalitně zpracované téma, studentka graduje své argumenty, reflektuje je s relevantní literaturou, nabízí výstižné shrnutí svých závěrů.

Z formálního hlediska nemám k předloženému textu práci připomínky. Je psán velmi čtivě, bez akademické nejistoty, naopak, působí vyspěle. Bez výskytu výrazných gramatických chyb či překlepů. Text splňuje bibliografické normy, rozsah použitých zdrojů považuji za adekvátní, s vyhovujícím podílem zahraničních zdrojů. Na bibliografické zdroje je odkazováno je korektně. Práce obsahuje všechny povinné součásti.

Otázky k obhajobě:

- 1, Pokud by studentka stejné téma chtěla zkoumat kvantitativně, jaký by zvolila výzkumný design, metody sběru dat?
- 2, Jakou hodnotu přisuzují respondenti svému vzdělání v souvislosti budoucího pracovního uplatnění?
- 3, Jaké protektivní faktory v oblasti prevence předčasného odchodu adolescentů ze středního vzdělávání považuje autorka za klíčové - v kontextu terapeuticko- výchovné práce diagnostického ústavu?
- 4, Jaký motivační faktor ve vztahu ke škole se ukazuje u klientů DÚ jako zásadní?

Diplomovou práci Bc. Anny Maškové doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 11. 5. 2016

PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.